

Sanda Toma

**de vorbă
cu
Alec
Popovici**

Sanda Toma, în scenă, e, parcă, o elevă. O elevă foarte studioasă, premiantă, cu 10 la toate materiile, de la citire la muzică. Dar, spre deosebire de cei mai mulți premianți cu ochelari (și ea poartă ochelari), Sanda Toma are haz. Mult! În spectacol, e o furnică care duce în scenă cu ușurință mari poveri artistice, e superconștiincioasă în meserie. Sensibilă și nuanțată, subtilă și cerebrală, ea, lirica, Sanda Toma e un „tip”. (Ar fi fost urît să spun o „tipă”).

Decebal din „Titanic Vals“

Doamna Fleur din „Croitorii cei mari din Valahia“

— Spune-mi unde, cînd și cum ?

— Da, am 39 de ani, m-am născut la 27 octombrie, tata este fotograf (iată deci o „filieră“), mama casnică. Am urmat școala primară la Pitar Moș și făceam, ca la carte : franțuzească, nemțească și pian. Mama apărea în figurație în primele filme românești. (Deci, altă „filieră“...). „Artistă“, am fost în primele clase primare... Apoi, am urmat liceul „Lazăr“ din București și l-am terminat, tot la „Lazăr“, dar la Sibiu : la 16 ani eu cite 2 clase odată. Părinții oftau după o meserie mai lucrativă. Am dat, deci, examen la Geologie și am fost repartizată, studentă, la agromie (secția Mașini agricole). Văzusem doar... 5 spectacole de teatru. Mi-a venit ideea să urmez cursurile pregătitoare ale Institutului de teatru și apoi am dat examen. La examen am făcut impresie bună doamnei Aura Buzescu. Găsea că am „firese și propeșime“. M-a luat la clasa ei. Apoi, mai tîrziu, m-a găsit slabă, fără calități. M-a „donat“ clasei Bălțățeanu. În anul II „mișcam“, în anul III am mers foarte bine. (Jucam rolul Rosinei din „Bărbierul din Sevilla“). În anul IV, doamna Buzescu mi-a mărturisit că s-a înșelat în ceea ce privește aprecierea negativă cu privire la mine. Aceasta a fost nota mea cea mai bună la examenul de absolvire ca partenera lui Figaro (D. Rucăreanu).

www.cimec.ro Lucietta, în filmul „Bădăranii“

Bătrâna doamnă de la pian, în „Capul de rățoi“

Prințesa Luiza din „Umbra“

— Și a urmat teatrul profesionist ?

— Da, cu „grupul teribil“ de la Craiova, cu Rantchi, George Constantin, Silvia Popovici, Amza Pellea, Gh. Cozorici. Muncă multă, roluri mari : *Discipolul diavolului*, *Bunburry*, *Ani de pîrbegie*, *Tudor din Vladimiri*, *Gilce-vile din Chioggia*, *Bărbierul din Sevilla*, alături de apariții ca în *Trei generații*... Am vrut să vin la Teatrul Municipal, unde m-a cerut doamna Bulandra.

Doi ani la Craiova ! Mi-au prins bine. Dar trebuia să mă întorc la București, deși nu știam cît voi avea de spus — artistic vorbind.

Așa că am dat concurs tot „grupul“ la Teatrul Național din București.

— Și acum în Capitală...

— Am dat concurs. Am reușit. Sică Alexandrescu m-a chemat în biroul directorial al maestrului Zaharia Stancu. „Îți ofer piatra de încercare. *Hangița*. Vreau în rol nu o văduvă cu experiență, ci o fată tină, care are instinctul cochetăriei așa cum un pui de rață știe să înoate“.

Și am înțotat. A urmat *Un post rentabil* cu Marietta Sadova. Un cronicar m-a acuzat de „manierism“. Am plins. Am suferit.

Lola, în filmul „Zestrea“

*Privesc
cu încredere
viitorul !*

Zaharia Stancu m-a chemat din nou la el. „Cine te-a supărat? Neculce, Urcche, Miron Costin? Aștia sînt cronicari... Atunci?”... Și n-am mai suferit de pe urma cronicarilor...

Am jucat în *A treia patetică* un tip nou pentru mine — o fată fără scrupule — apoi un travesti — Decebal în *Titanic Vals*, o dublură — Marianne în *Tartuffe*. Dar n-am jucat Caragiale. Păcat !

— *Și apoi, ultimul popas : Teatrul de Comedie.*

— Da. De mult, de mult, Radu Beligan m-a întrebat dacă aș juca într-un teatru nou, făcut de el... Și, într-o zi, faptul s-a adevărit. M-am despărțit cu greu de Național. Și aici am încercat să ridic tot mai sus ștacheta : în *Platonov*, în *Cher Antoine*, în *Mutter*

...Doresc să-mi păstrez sănătatea fizică
și morală, prospețimea, sinceritatea...

Courage — Muta, rol pe care l-am iubit mult, și pe care, dacă aveam condiții obiective, îl făceam și mai bine !... Recent, am avut bucuria să mă întâlnesc cu Caragiale : *O noapte furtunoasă*.

— Și acum ?...

— Naționalul craiovean, Naționalul bucu-reștean, Teatrul de Comedie — iată treptele muncii mele artistice. Mă tem de vîrsta de 40 de ani ! Mă tem că va urma un drum drept și poate neinteresant. Cred despre mine că sînt o actriță utilă, chiar foarte utilă („infanteristul“ Teatrului de Comedie). Mircea Șepilici spune despre mine că pareă aș fi una din acele păpuși de carton care au un mic trusou de hîrtie, colorată. Îi schimb rochița, păpușa devine alt personaj... Știți jocul ?

Mi-am visat un rol : *Ondine*. Nu l-am jucat la vîrsta respectivă... Și pînă la 40 de ani, am jucat doar 1 Shakespeare, *Troilus și Cresida*, 2 Goldoni, 1 Beaumarchais, 1 Cehov. *Un Hamlet de provincie*, B. Shaw, *Discipolul diavolului*, *Casa inimilor sfîrșimate*, E. Șvarț, *Umbra*, M. Sebastian, *Insula* etc. Nu am un gen anume. Îmi place teatrul, în general, bine scris ! Succesul ? Mi-e jenă de aplauze ! Și am oroare de spectatorii care se „amuză“ între ei, cînd noi ne dăm sufletul pe scenă în *Platonov* sau *Mutter Courage*. Ah, tinerii care vin la teatru nu să vadă și să audă, ci să facă „mișto“. Îmi place foarte mult să colaborez cu regizorul. Să lucrez cu regizori talentați și capabili... dar nu-mi place să fiu condusă ca un manechin în scenă. Unde mai e bucuria creației ? Îmi plac, evident, și partenerii talentați și conștiințioși. Nu-mi plac însă improvizații gen *commedia dell'arte*.

— Te socotești realizată ?

— Există o replică în *Platonov* : „O, ce păcat !“...

— Ce aștepti de la viitor ?

— Voi mai avea oare ocazia să evoluez ? Doresc să-mi păstrez sănătatea fizică și morală, prospețimea, sinceritatea ! Sper, sper, sper să fiu folosită și de-acum înainte.

— Viața personală ?

— Îmi place mult lucrul de mîină, artizanatul (valorific deșeurilor), mă ocup de menaj.

— Dacă ar fi s-o iei de la capăt, tot teatru ai face ?

— Sincer ? Da ! Dacă m-aș gîndi la liniștea, la sănătatea, la viața mea de zi cu zi ar trebui să răspund : Nu ! Dar, spun : Da ! Odată, Radu Beligan mi-a spus : „ești o orgolioasă, din orice rol vrei să faci ceva !“ Detest mediocritatea. Vreau să fac orice pe îndelete, temeinic, bine. Dacă asta înseamnă orgoliu, sînt deci și orgolioasă !

